

Guia docent de l'assignatura "Funció del Cos Humà II"**2017/2018**Codi: 200708
Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
884 Infermeria	Grau en Infermeria	FB	1	2

Contacte	Utilització d'idiomes
Responsable: Antoni J.Betbesé Roig E-mail: ajibetbese@santpau.cat Professors: Antoni J.Betbesé Roig E-mail: : ajibetbese@santpau.cat Antoni Moral Duarte E-mail: AMoral@santpau.cat Lluís Zapata Fenor E-mail: LZapata@santpau.cat	Llengua vehicular majoritària: Català Algun grup íntegre en anglès: No Algun grup íntegre en català: No Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits

Contextualització i objectius

Aquesta assignatura forma part del mòdul de formació Ciències Bàsiques, matèria Fisiologia i està planificada al segon semestre del grau d'Infermeria.

Conèixer les malalties i el procés implicat en les mateixes és requisit indispensable perquè l'estudiant d'infermeria pugui donar resposta als problemes de salut de les persones en totes les etapes del cicle vital, per tal de valorar des d'una perspectiva integral i poder desenvolupar les estratègies necessàries per resoldre'ls mitjançant el procés de cures infermeres.

L'objectiu d'aquesta assignatura és conèixer el procés desencadenant de les malalties en les diferents etapes del cicle vital, identificant les manifestacions que apareixen en les diferents fases de les alteracions fisiopatològiques així com els factors de risc determinants de l'estat de salut / malaltia.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

1. Identificar les principals malalties del cos humà per aparells o sistemes en funció del signes i símptomes.
2. Descriure els tractaments de primera elecció de les principals patologies.
3. Desenvolupar un coneixement exhaustiu de la terminologia mèdica en relació a la semiologia mèdica.
4. Relacionar i comprendre la fisiopatologia amb el tractament de les principals malalties del cos humà.

Competències i resultats d'aprenentatge

Competència	Resultats d'aprenentatge
CE.1. Prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de la salut de les persones que atenen, d'acord a l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.	CE1.14. Descriure els signes i símptomes que es deriven d'una situació de disfunció en el cos humà. CE1.17. Explicar el funcionament fisiològic del cos humà, els mecanismes homeostàtics i els processos fisiopatològics. Identificar les interaccions de les ones electromagnètiques i de les radiacions en l'ésser humà.
CT1. Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.	
CT2. Cercar, avaluar, organitzar i mantenir sistemes d'informació.	
CG2. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.	

Continguts

MÒDUL 1. Fisiopatologia general de les malalties

Tema 1. Conceptes generals de patologia.

Concepte de Patologia General. Signes, símptomes, síndromes, semiologia. Concepte de malalties. Etiologia. Tipus de causes de malalties. Fisiopatologia. Anatomia patològica. Evolució de les malalties. Pronòstic. Tipus de tractaments.

Tema 2. Fisiopatologia de la inflamació i del dolor.

Concepte d'inflamació. Mecanismes. La inflamació com a reacció útil. La inflamació com a reacció nociva. Concepte de dolor. Tipus. Causes i mecanismes de producció del dolor. Vies anatòmiques de conducció del dolor. Mesura del dolor. Repercussions físiques i psicològiques del dolor. Maneig del dolor.

Tema 3. Fisiopatologia de la regulació de la temperatura corporal.

Temperatura corporal normal. Febre. Manifestacions generals. Hipertèmia. Tractament de la hipertèmia. Hipotèrmia accidental. Mètodes de recalentament.

Tema 4. Fisiopatologia de les neoplàsies.

Definició de tumor. Concepte de càncer i tumor benigne. Clonalitat. Factors de risc endògens i exògens. Efectes nocius dels tumors sobre l'organisme. Classificació TNM. Marcadors tumorals. Estratègia d'actuació contra els tumors. Avaluació de la qualitat de vida en les malalties oncològiques. Index de Karnofsky i escala de Rankin.

Tema 5. Fisiopatologia de la funció immunitària.

Tipus de resposta immune. Indicadors de disfunció immunitària. Factors de risc. Trastorns autoimmunitaris. Immunodeficiències. Trastorns al·lèrgics. Trastorns reumàtics. HIV i SIDA. Mecanisme d'infecció. Malalties relacionades. Transmissió. Clínica. Prevenció. Ètica. Diagnòstic i tractament.

Tema 6. Fisiopatologia quirúrgica

Procés biològic de la cicatrització de les ferides. Traumatismes mecànics: ferides i contusions. Politraumatismes. Vies d'abordatge quirúrgic. Drenatges i sondes. Estomes cutanis. Infecció quirúrgica: local, general. Sepsis. Nutrició del pacient quirúrgic. Complicacions postquirúrgiques. Donació i trasplantaments d'òrgans sòlids.

MÒDUL 2. Fisiopatologia específica de les malalties

Tema 1. Fisiopatologia respiratòria.

Generalitats. Proves diagnòstiques (radiologia, gasometria, proves funcionals...). Insuficiència respiratòria aguda. Alteracions de la ventilació: hipòxia, hipercapnia, disnea, cianosi. Destret Respiratori. Síndromes pulmonars: Bronquitis aguda i crònica. Enfisema pulmonar. Bronquièctasis. Asma bronquial. Pneumònia. Tuberculosi pulmonar. Pnemoconiosi. Càncer pulmonar. Osteoartropatia hipertròfica. Fibrosi pulmonar. Abscés pulmonar. Síndromes pleurals: Pleuritis. Quilotòrax. Hemotòrax. Pneumotòrax. Tumor pleural. Oxigenoteràpia. Ventilació mecànica.

Tema 2. Fisiopatologia cardiocirculatòria.

Exploració física cardiocirculatòria i hemodinàmica. Insuficiència cardíaca dreta i esquerra. Shock. ECG. Miocardiopaties dilatada, hipertròfica i restrictiva. Miocarditis. Endocarditis. Cardiopatia isquèmica. IAM. Angina de pit. SCASEST i SCACEST. Valvulopaties. Alteracions de la freqüència i ritme cardíac. Arítmies i bloquejos. Marcapassos. DAI. Parada cardiorespiratòria. Reanimació cardiopulmonar i cerebral bàsica. Cardioversió. Desfibrilació. Cardiopaties congènites de més interès. Pericarditis. Embassament i taponament del pericardi. Hipertensió arterial. Aneurisma aòrtic. Insuficiència circulatoria de les extremitats: arterial, venosa. Fenòmen de Raynaud. Tromboembolisme pulmonar. Trasplantament cardíac. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica.

Tema 3. Fisiopatologia de la sang i del sistema hematopoyètic.

Record valors sanguinis normals. Anèmies. Anèmia ferropènica. Anèmia sideroblàstica. Anèmia megaloblàstica. Anèmia secundària a malalties cròniques. Anèmia hemolítica. Anèmies aplàsiques. Poliglobúlia. Policitemia vera. Leucocitosi. Leucopènia. Leucèmies. Limfomes hodgkinians i no-hodgkinians. Trombocitopènia. Púrpura trombocitopènica idiopàtica. Púrpura trombòtica trombocitopènica. Mieloma múltiple. Trastorns de la coagulació. Hemofílies. Coagulació intravascular disseminada. Dèficit de vitamina K. Sistema ABO. Transfusions de derivats hematològics. Trasplantament de medul·la òssia.

Tema 4. Fisiopatologia de les glàndules i del metabolisme.

Principals tipus de trastorns endocrinològics. Patologia endocrina del hipotàlem i de la hipòfisi. Prolactina. Hormona del creixement. Gonadotropines (LH i FSH). Tirotropina (TSH). Hormona adrenocorti-cotropa (ACTH). Opioids endògens. Vasopressina (HAD). Diabetis insípida. Secreció inadequada d'hormona antidiürètica. Oxitocina. La glàndula tiroide. Goll no-tòxic. Hipotiroïdisme. Hipertiroïdisme. Crisi tiro tòxica. Càncer fol·licular tiroïdal. Càncer medul·lar tiroïdal. Adenomes tiroïdals. Tiroïditis. Glàndules paratiroides. Hiperparatiroidisme. Hipoparatiroidisme. Pseudohipoparatiroidisme. Hormones del còrtex suprarenal. Síndrome de Cushing. Insuficiència suprarenal. Hiperaldosteronisme, Excés d'andrògens suprarenals. Feocromocitoma. Diabetis mellitus: classificació, clínica, control, complicacions agudes, complicacions tardanes, pronòstic. Resistència i al·lèrgia a la insulina. Alteracions endocrines dels testicles. Alteracions endocrines del ovaris. Trastorns endocrins de la mama. Hormones gastrointestinals. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica.

Tema 5. Fisiopatologia digestiva i gastrointestinal.

Dolor abdominal. Hemorràgia digestiva. Obstrucció intestinal. Peritonitis i abscessos intraabdominals. Esòfag. Patologia inflamatòria, mecànica i tumoral. Estómac i duodè. Patologia inflamatòria i tumoral. Budell prim. Patologia inflamatòria i tumoral. Budell gros: Patologia inflamatòria i tumoral. Fetge i vies biliars. Patologia inflamatòria, tumoral i d'altres. Pàncrees. Patologia inflamatòria i tumoral. Hèrnies de la paret abdominal. Procediments diagnòstic (radiològics i altres). Terapèutica quirúrgica.

Tema 6. Fisiopatologia renal i de les vies urinàries.

Insuficiència renal aguda. Insuficiència renal crònica. Fonaments de la diàlisi. Diàlisi peritoneal i hemodiàlisi. Glomerulonefritis. Síndrome nefrític. Síndrome nefròtic. Infeccions de l'aparell urinari. Pielonefritis aguda. Pielonefritis crònica. Prostatitis. Cistitis. Uretritis. Litiasi renal. Poliquistosi renal. Neoplàsies renals. Neoplàsies de la bufeta urinària. Hiperplàsia benigna de la pròstata. Càncer de pròstata. Incontinència urinària. Mecanismes homeostàtics. Trastorn del volum de líquids. Desequilibris hidroelectrolítics. Procediments diagnòstics (radiològics i altres). Terapèutica quirúrgica

Tema 7. Fisiopatologia múscul esquelètica.

Patologia metabòlica i degenerativa de l'aparell locomotor. Patologia infecciosa osteoarticular. Tumors de l'aparell locomotor. Patologia traumàtica de l'aparell locomotor. Patologia del membre superior. Patologia del membre inferior. Patologia de la columna i del coll. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica. Radiologia

Tema 8. Fisiopatologia del sistema nerviós.

Trastorns de la motilitat, marxa i postura. Síndromes medul·lars. Trastorns de la quonciència. Coma. Escala de Glasgow. Cefalees. Trastorns de la son. Trastorns centrals i perifèrics de conducció. Infeccions del SNC. Patologia vascular cerebral. Malalties degeneratives i metabòliques. TCE. PIC. Proves complementàries. Radiologia.

Tema 9. Fisiopatologia oftalmològica.

Defectes de refracció: hipermetropia, miopia, astigmatisme, presbícia. Mobilitat ocular: músculs extrínsecs, estrabisme i paràlisi musculatura extrínseca. Pàrpelles: blefaritis, mussol, ectropi i entrop. Conjuntiva: conjuntivitis, còrnia: queratitis, úlceres. Trasplantament corni. Vies lacrimals: diacriocistis. Uvea: esclera: escleritis. Iris: reflexos pupil·lars, iritis. Coroides. Cristal·lí: cataractes. Líquids intraoculars: Humor Vitri. Humor aquós. Glaucoma. Retina: exploració del fons d'ull. Despreniment de retina. Nervi òptic: edema de papil·la, neuritis òptica, atrofies òptiques. Traumatologia oftàlmica: cremades, cossos estranyis, ferides penetrants, contusió ocular. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica.

Tema 10. Fisiopatologia dermatològica.

Estructura de la pell. Lesions cutànies elementals. Bases del tractament dermatològic. Infeccions cutànies: bacteris, fongs, virus. Paràsits. Èczema i dermatitis atòpica. Urticària i angioedema. Toxicodermies. Psoriasi. Malalties del fol·licle pil·lo-sebaci: acne, rosàcia. Malalties ampul·loses. Efectes perniciosos de la radiació solar. Fotoprotecció. Tumors cutanis benignes i malignes. Cremades. Úlceres cutànies. Malalties sistèmiques.

Tema 11. Fisiopatologia otorrinolaringològica.

Otologia: otorrea, otorràgia, otàlgia, hipoacusia, vertigen i paràlisi facial. Tap de cerumen. Cossos estranys. Furóncol. Otitis aguda i crònica supurada. Otoesclerosi. Síndromes vertiginoses, sordesa de percepció. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica. Rinologia: rinorrea, obstrucció nasal, epistaxi i anòsmia. Furóncol nasal. Refredat comú. Rinitis vasomotiles. Epistaxi. Obstrucció nasal. Hipertrofia de cornets. Imperforació de coanes. Sinusitis. Tumors nasosinusals. Cossos estranys i fractures. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica. Faringologia-Laringologia: Disfonies, disfàgia, disnea i adenopaties regionals. Adenoides. Angines. Flemó periamigdal·lar. Faringitis. Amigdalitis. Tumors de la regió. Cossos estranys. Laringitis. Nòduls vocals i pòlips. Paràlisi laringes. Càncer de laringe. Procediments diagnòstics. Terapèutica quirúrgica.

Tema 12. Fisiopatologia psiquiàtrica.

Trastorns psicòtics. Trastorns afectius. Trastorns d'ansietat. Trastorns de personalitat Trastorns de la conducta alimentària.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de considerar que el protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant. L'estudiant ha de ser actiu i autònom en tot el procés i el professor dona suport a l'estudiant aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge.

Activitat dirigida:

L'assignatura és presencial amb assistència no obligatòria. S'utilitza metodologia expositiva, participativa i grupal desenvolupant l'escolta activa i l'exposició.

Es realitza un taller de pràctiques de laboratori sobre parada cardiorespiratòria i reanimació cardiopulmonar. Es programen en grups de entre 10 i 15 estudiants com a màxim i la seva assistència és obligatòria per aprovar l'assignatura.

Activitat supervisada:

Es treballen diferents articles i documents. Les tutories poden ser presencials o per via electrònica.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques:	51,5	2,06	CE1.14, CE1.17
Pràctica de laboratori	1	0,04	
Tipus: Supervisades			
Tutories :	5	0,20	CE1.14
Treball estudiant :	2,5	0,10	
Tipus: Autònomes			
Estudi consultes bibliogràfiques	82,5	3,30	CE1.14, CE1.17, CT1, CT2, CG2

Avaluació

Els estudiants disposen d'una única convocatòria per curs acadèmic per superar l'assignatura. La progressió acadèmica i l'aprovació de l'assignatura es valora mitjançant:

Avaluació continuada

Es duu a terme una avaluació continuada i formativa al llarg del semestre mitjançant 2 proves sobre el contingut teòric i la pràctica de laboratori (reanimació cardio-pulmonar). La qualificació de l'assignatura ve donada per la mitjana aritmètica de les notes obtingudes en aquestes proves, a partir d'una puntuació mínima de 5 sobre 10 en cadascuna d'elles.

En el cas de no superar la primera avaluació continuada amb un mínim de 5, l'alumne no es podrà presentar a la segona avaluació continuada i s'haurà de presentar directament a l'examen final.

En les proves tipus test, les respostes negatives resten segons la següent fórmula:

$x = \text{encerts} - (\text{errors} / n-1)$, sent n el número d'opcions de resposta.

Prova final global

Durant el període de proves formatives d'avaluació es programa una prova final global de l'assignatura per aquells estudiants que no s'hagin presentat a l'avaluació continuada o no l'hagin superat (alumnes que no hagin superat la primera avaluació continuada o alumnes que havent aprovat la primera avaluació continuada, no han aprovat la segona avaluació continuada). En cap cas es farà mitja si les dues avaluacions continuades no tenen una nota mínima de 5. La puntuació obtinguda equival al 100% de la qualificació de l'assignatura.

Activitat de recuperació

Es proposa una activitat de recuperació per aquells estudiants que hagin obtingut una nota final igual o superior a 4,5 i inferior a 5 sobre 10. Aquesta activitat dona opció a l'aprobat amb un 5.

La prova consisteix en un examen de tipus oral i/o un examen escrit tipus test amb preguntes a resoldre entre 5 opcions.

Qualificació:

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent

No avaluable

Quan l'estudiant no hagi aportat prou evidències que permetin una qualificació global de l'assignatura, en l'acta es consigna la qualificació com a "no avaluable".

Són motiu de manca d'evidències suficients (1+2):

1. Si l'estudiant no ha participat en cap activitat de l'avaluació continuada.
2. Si l'estudiant no es presenta a la Prova final global.

Revisió d'examen

Una vegada publicada la nota final, la Prova final global pot ser revisada per l'estudiant en el període determinat per la "revisió d'examen". No s'accepten sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves escrites (2)	75%	5,63	0,22	CE1.17, CT1
Pràctica de laboratori	25%	1,87	0,08	CE1.14, CT1

BIBLIOGRAFIA**FARRERAS- ROZMAN. MEDICINA INTERNA**

Autor Rozman, C. / Cardellach, F.
 Edició 16ª edició. Editorial Elsevier
 ISBN 8480863498

HARRISON'S. PRINCIPIOS DE MEDICINA INTERNA

Autor Eugene Braunwald, Anthony Fauci, Dennis L. Kasper
 Edició 17ª edició. Mcgraw-Hill Interamericana; 2008.
 ISBN 9789701067888

MANUAL MERCK. MEDICINA INTERNA

Edició 11ª edició. Editorial Elsevier, 2007
 ISBN 9788481749809

TRATADO DE PATOLOGÍA QUIRÚRGICA, 2 VOL.

Autor Sabiston
 Edició 15ª edición. Mcgraw-Hill Interamericana, 2000
 ISBN 9789701016466